

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IV kadencja

Druk nr 2095

S P R A W O Z D A N I E
KOMISJI NADZWYCZAJNEJ DO ROZPATRZENIA PROJEKTÓW USTAW
ZWIĄZANYCH Z PROGRAMEM RZĄDOWYM
„PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ-ROZWÓJ-PRACA”

**o rządowym projekcie ustawy o
restrukturyzacji górnictwa węgla
kamiennego w latach 2003-2006 oraz o
zmianie niektórych ustaw (druk nr 1975).**

Sejm na 57 posiedzeniu w dniu 19 września 2003 r. - zgodnie z art. 39 ust. 2 Regulaminu Sejmu skierował powyższy projekt ustawy do Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość-Rozwój-Praca” w celu rozpatrzenia.

Do prac nad projektem ustawy Prezydium Komisji Ustawodawczej wyznaczyło przedstawiciela Komisji.

Komisja Nadzwyczajna po rozpatrzeniu tego projektu ustawy na posiedzeniu w dniu 14 października 2003 r.

wnosi:

W y s o k i S e j m uchwalić raczy załączony projekt ustawy.

Warszawa, dnia 14 października 2003 r.

Sprawozdawca

/-/ Jan Chojnacki

Przewodniczący Komisji

/-/ Zbigniew Kaniewski

Projekt

USTAWA

z dnia 2003 r.

o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa zasady restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego, w tym:

- 1) zasady restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych;
- 2) zasady restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych;
- 3) zasady likwidacji kopalń węgla kamiennego;
- 4) zasady restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego;
- 5) szczególne uprawnienia gmin górniczych;
- 6) źródła finansowania restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

Art. 2.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) przedsiębiorstwie górniczym - należy przez to rozumieć:
 - a) spółkę węglową - jednoosobową spółkę Skarbu Państwa, która prowadzi lub prowadziła od dnia 14 stycznia 1999 r. wydobywanie węgla kamiennego na podstawie koncesji albo która prowadzi lub prowadziła po dniu 14 stycznia 1999 r. likwidację zakładu górniczego oraz spółkę, w której taka spółka jest właścicielem wszystkich udziałów,
 - b) spółkę, w której akcje albo udziały Skarbu Państwa albo spółek węglowych przekraczają 50% wartości kapitału zakładowego, prowadzącą wydobywanie węgla kamiennego na podstawie koncesji albo która prowadzi lub prowadziła likwidację zakładu górniczego po dniu 14 stycznia 1999 r., albo zabezpiecza kopalnię przed zagrożeniami wodnymi, gazowymi oraz pożarowymi po zakończeniu likwidacji kopalni;

- 2) kopalni - należy przez to rozumieć wyodrębnioną jednostkę organizacyjną przedsiębiorstwa górniczego prowadzącą zakład górniczy;
- 3) zakładzie górniczym - należy przez to rozumieć służący wydobywaniu węgla kamiennego zakład górniczy w rozumieniu art. 6 pkt 7 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. Nr 27, poz. 96, z późn. zm.¹⁾);
- 4) gminie górniczej - należy przez to rozumieć gminę, na której terenie jest:
 - a) wykonywana albo była wykonywana od dnia 14 stycznia 1999 r. działalność gospodarcza objęta koncesją na wydobywanie węgla kamiennego i na rzecz której przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane lub było obowiązane od tego dnia uiszczać opłatę eksploatacyjną, o której mowa w art. 84 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze,
 - b) zlokalizowany albo był zlokalizowany po dniu 14 stycznia 1999 r. zakład górniczy albo część tego zakładu;
- 5) pracodawcy spoza górnictwa - należy przez to rozumieć przedsiębiorcę innego niż wymieniony w pkt 1-3.

Art. 3.

Minister właściwy do spraw gospodarki ogłasza, w drodze obwieszczenia, wykaz gmin górniczych, o których mowa w art. 2 pkt 4, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

Rozdział 2

Restrukturyzacja finansowa przedsiębiorstw górniczych

Art. 4.

1. Restrukturyzacja finansowa zobowiązań pieniężnych przedsiębiorstw górniczych polega na:
 - 1) umorzeniu z mocy prawa w całości albo w części ich zobowiązań pieniężnych wraz z odsetkami;
 - 2) odroczeniu terminu spłaty ich zobowiązań pieniężnych na określony czas;
 - 3) rozłożeniu spłaty ich zobowiązań pieniężnych na raty;
 - 4) zamianie ich zobowiązań pieniężnych na akcje albo udziały przedsiębiorstw górniczych- na zasadach określonych w ustawie.
2. Postępowanie restrukturyzacyjne oraz postępowanie oddłużeniowe przedsiębiorstw górniczych prowadzone na podstawie:

¹⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 110, poz. 1190, Nr 115, poz. 1229 i Nr 154, poz. 1800 oraz z 2002 r. Nr 113, poz. 984, Nr 117, poz. 1007, Nr 153, poz. 1271, Nr 166, poz. 1360 i Nr 240, poz. 2055.

- 1) ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców (Dz.U. Nr 155, poz. 1287 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498);
 - 2) ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 162, poz. 1112, z późn. zm.²⁾)
- podlega z mocy prawa umorzeniu w zakresie należności wymienionych w art. 5 ust. 1.
3. Jeżeli w wyniku wszczętego postępowania restrukturyzacyjnego przedsiębiorstwo górnicze wniosło opłatę restrukturyzacyjną, o której mowa w art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o restrukturyzacji niektórych należności publicznoprawnych od przedsiębiorców, opłata ta nie podlega zwrotowi.

Art. 5.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy podlegają umorzeniu z mocy prawa zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych powstałe do dnia 30 czerwca 2003 r. wraz z odsetkami:
 - 1) z tytułu podatków wobec budżetu państwa, należności celnych oraz wpłat z zysku na rzecz Skarbu Państwa;
 - 2) z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez płatnika, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
 - 3) wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
 - 4) z tytułu opłat za:
 - a) gospodarcze korzystanie ze środowiska w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196, z późn. zm.³⁾),
 - b) szczególne korzystanie z wód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 24 października 1974 r. - Prawo wodne (Dz.U. Nr 38, poz. 230, z późn. zm.⁴⁾),

²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 5, poz. 41 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 216, poz. 1826 i Nr 238, poz. 2020 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844.

³⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1995 r. Nr 90, poz. 446, z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 132, poz. 622, z 1997 r. Nr 46, poz. 296, Nr 96, poz. 592, Nr 121, poz. 770 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 62, poz. 718 i Nr 109, poz. 1157 oraz z 2001 r. Nr 38, poz. 452, Nr 45, poz. 497, Nr 63, poz. 634, Nr 73, poz. 764, Nr 76, poz. 811, Nr 84, poz. 907 i Nr 100, poz. 1085.

⁴⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1980 r. Nr 3, poz. 6, z 1983 r. Nr 44, poz. 201, z 1989 r. Nr 26, poz. 139 i Nr 35, poz. 192, z 1990 r. Nr 34, poz. 198 i Nr 39, poz. 222, z 1991 r. Nr 32, poz. 131 i Nr 77, poz. 335, z 1993 r. Nr 40, poz. 183, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, z 1995 r. Nr 47, poz. 243, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 47, poz. 299, Nr 88, poz. 554 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 89, poz. 991, Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 72, poz. 747, Nr 100, poz. 1085, Nr 115, poz. 1229 i Nr 125, poz. 1368.

- c) składowanie odpadów w rozumieniu ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o odpadach (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 628, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 113, poz. 984 i Nr 199, poz. 1671 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 78),
- d) korzystanie ze środowiska w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627, z późn. zm.⁵⁾),
- stanowiących przychód Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej - niezależnie od tego, na którego organu administracji publicznej rachunek bankowy opłaty te powinny być wpłacane przez przedsiębiorstwo górnicze;
- 5) z tytułu administracyjnych kar pieniężnych określonych w przepisach ustaw wymienionych w pkt 4;
- 6) z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa, w części stanowiącej dochód budżetu państwa;
- 7) z tytułu odsetek za zwłokę, opłaty prolongacyjnej, opłaty dodatkowej, kosztów upomnienia oraz kosztów egzekucyjnych, od zaległości wymienionych w pkt 1-6.
2. Nie podlegają umorzeniu zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych z tytułu składek emerytalnych, składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczonego oraz składek na ubezpieczenie zdrowotne.
3. Nie podlegają umorzeniu także zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych z tytułu zaległości podatkowych i celnych, określone w decyzji właściwego organu podatkowego, organu celnego lub organu kontroli skarbowej oraz należności z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, wpłat do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz opłat i kar dla Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz opłat za użytkowanie wieczyste gruntów Skarbu Państwa określone w wyniku postępowania kontrolnego, jeżeli zaległości te zostały określone w związku z dokonywaniem czynności prawnych mających na celu obejście przepisów podatkowych, o należnościach celnych, o ubezpieczeniach społecznych lub przepisów dotyczących wymiaru i poboru tych należności.
4. Wraz z umorzeniem zobowiązań pieniężnych przedsiębiorstw górniczych wygasają ustanowione dla tych zobowiązań zabezpieczenia na majątku lub prawach tych przedsiębiorstw górniczych.
5. Umorzone kwoty zobowiązań pieniężnych przedsiębiorstw górniczych uwzględnia się w rachunku zysków i strat, na zasadach określonych w przepisach o rachunkowości, z tym że przychody z tytułu umorzenia nie stanowią przychodu w rozumieniu ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób

⁵⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 115, poz. 1229, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 233, poz. 1957, z 2003 r. Nr 46, poz. 392, Nr 80, poz. 717 i 721, Nr 162, poz. 1568 i Nr 175, poz. 1693.

prawnych (Dz.U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654, z późn. zm.⁶⁾). Kwota przychodów uzyskanych z umorzenia zobowiązań pieniężnych przedsiębiorstw górniczych wynikających z niniejszej ustawy pomniejsza podstawę ustalenia wysokości wpłat z zysku, naliczonej na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa (Dz.U. Nr 154, poz. 792).

Art. 6.

1. Zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych z tytułu składek wymienionych w art. 5 ust. 2 podlegają restrukturyzacji finansowej na następujących zasadach:
 - 1) termin spłaty zobowiązań głównych oraz odsetek podlega odroczeniu do dnia 31 grudnia 2004 r.; za okres odroczenia nie nalicza się odsetek;
 - 2) od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 31 grudnia 2010 r., spłata zobowiązań głównych oraz odsetek następuje od dnia:
 - a) 1 stycznia 2005 r. do dnia 31 grudnia 2007 r. - spłata 30% kwoty zobowiązań w 36 równych miesięcznych ratach,
 - b) 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. - spłata 70% kwoty zobowiązań w 36 równych miesięcznych ratach.
2. W przypadku niedokonania płatności w dwóch kolejnych miesięcznych ratach, zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych stają się natychmiast wymagalne.

Rozdział 3

Restrukturyzacja zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych

Art. 7.

1. Środki finansowe na realizację restrukturyzacji zatrudnienia zapewnia przedsiębiorstwo górnicze wykorzystując w tym celu środki własne, dotacje z budżetu państwa oraz inne źródła finansowania; finansowanie następuje za pośrednictwem przedsiębiorstwa górniczego.
2. Wysokość środków finansowych przeznaczonych na finansowanie restrukturyzacji zatrudnienia w części dotyczącej budżetu państwa nie może przekroczyć maksymalnego ich poziomu określonego w przepisach o warunkach dopuszczalności i nadzorowania pomocy publicznej dla przedsiębiorców.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2000 r. Nr 60, poz. 700 i 703, Nr 86, poz. 958, Nr 103, poz. 1100, Nr 117, poz. 1228 i Nr 122, poz. 1315 i 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 110, poz. 1190 i Nr 125, poz. 1363, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684 i Nr 230, poz. 1922 oraz z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 45, poz. 391, Nr 96, poz. 874 i Nr 137, poz. 1302.

Art. 8.

1. W okresie restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych pracownikom nieposiadającym uprawnień do emerytury albo uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy, przysługują następujące uprawnienia:
 - 1) osłonowe - świadczenie górnicze;
 - 2) aktywizująco-adaptacyjne:
 - a) stypendium na przekwalifikowanie,
 - b) kontrakt na przekwalifikowanie,
 - c) pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej.
2. Poszczególne uprawnienia, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznane pracownikowi przedsiębiorstwa górniczego tylko jeden raz, na jego wniosek, za zgodą pracodawcy, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 2, jeżeli przed dniem złożenia wniosku pracownik ten nie korzystał z takich uprawnień.
3. Pracownikowi przedsiębiorstwa górniczego korzystającemu z uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. a albo lit. b, nie przysługuje odprawa pieniężna, o której mowa w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Art. 9.

1. Świadczenie górnicze, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, przysługuje pracownikowi zatrudnionemu pod ziemią, któremu ze względu na wiek, łączny staż pracy lub staż pracy pod ziemią wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy brakuje nie więcej niż 3 lata do nabycia uprawnień do emerytury przed dniem 1 stycznia 2007 r.
2. Świadczenie górnicze może być udzielone przez przedsiębiorstwo górnicze po ustaleniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okresów uprawniających pracownika do emerytury oraz okresu korzystania ze świadczenia górniczego, niezbędnego do nabycia uprawnień do tej emerytury oraz pod warunkiem złożenia przez pracownika pisemnego oświadczenia, że wyraża zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dniem zakończenia świadczenia górniczego.
3. Okres korzystania ze świadczenia górniczego traktuje się na równi z okresami pracy górniczej uprawniającymi do nabycia uprawnień do emerytury.
4. W okresie korzystania ze świadczenia górniczego:
 - 1) pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy;
 - 2) nie przysługuje pracownikowi urlop wypoczynkowy;
 - 3) okres korzystania z tego świadczenia wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze.
5. Pracownik korzystający ze świadczenia górniczego otrzymuje 75% miesięcznego wynagrodzenia, obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, otrzymywanego przed dniem przyznania świadczenia górniczego, pomniejszonego o kwotę odpowiadającą kwocie składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczającego, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Do podstawy obliczania wynagrodzenia za urlop wypoczynkowy, o którym mowa w ust. 5, wlicza się wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych za ostatnie trzy miesiące przed dniem przyznania świadczenia w wymiarze nie wyższym niż 37,5 godziny, zgodnie z Kodeksem pracy.
7. Pracownik korzystający ze świadczenia górniczego, niezależnie od wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 5, otrzymuje od przedsiębiorstwa górniczego przysługujące mu świadczenia, finansowane z dotacji z budżetu państwa do wysokości 75% należnego świadczenia oraz ma prawo do korzystania z uznaniowych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
8. Świadczenia wymienione w ust. 7, przysługują pod warunkiem, że uprawnienie do takich świadczeń przysługiwało pracownikowi bezpośrednio przed uzyskaniem świadczenia górniczego, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1.
9. Wysokość odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335 z późn. zm.⁷⁾), wynosi na jednego pracownika przebywającego na świadczeniu górniczym 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 5 ust. 2 tej ustawy.
10. Przepis ust. 9 stosuje się odpowiednio do pracowników korzystających ze stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 10.
11. Pracownik korzystający ze świadczenia górniczego:
 - 1) nie może korzystać z innych uprawnień określonych w art. 8 ust. 1 pkt 2;
 - 2) traci przyznane świadczenie górnicze z dniem:
 - a) nabycia uprawnień do emerytury albo uprawnień do renty z tytułu niezdolności do pracy,
 - b) podjęcia pracy pod ziemią albo w przedsiębiorstwie górniczym, z zastrzeżeniem ust. 12,
 - c) podjęcia pracy u pracodawcy spoza górnictwa bez spełnienia warunku określonego w ust. 13.
12. Pracownik korzystający ze świadczenia górniczego może podjąć zatrudnienie, u zaproponowanego przez biuro pomocy zawodowej Górniczej Agencji Pracy Sp. z o.o. zwane dalej „GAP”, pracodawcy spoza górnictwa albo u pracodawcy wykonującego prace określone w art. 18 ust. 2.
13. Pracownik korzystający ze świadczenia górniczego może podjąć, bez pośrednictwa GAP, zatrudnienie u pracodawcy spoza górnictwa pod warunkiem, że zgłosi ten fakt przedsiębiorstwu górniczemu wypłacającemu to świadczenie, w terminie do 30 dni od dnia podjęcia zatrudnienia.
14. W przypadku podjęcia zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa, o którym mowa w ust. 12 i 13, korzystającemu ze świadczenia górniczego przysługuje 50% wynagrodzenia przysługującego na świadczeniu górniczym, obliczonego zgodnie z ust. 5 i 6.

⁷⁾ Zmiany zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647 i Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518 i Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486 i Nr 113, poz. 717 oraz z 2002 r. Nr 135, poz. 1146.

Art. 10.

1. Stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a, przedsiębiorstwo górnicze może przyznać, na okres nie dłuższy niż 6 miesięcy, począwszy od dnia, w którym pracownik rozpocznie szkolenie - na wniosek pracownika zatrudnionego na powierzchni, z zastrzeżeniem ust. 2, który złoży oświadczenie, że wyraża zgodę na rozwiązanie stosunku pracy po zakończeniu okresu korzystania z tego stypendium albo podjęcia zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa.
2. W przypadku pracownika przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 27 ust. 1, zatrudnionego na powierzchni, a przewidzianego do zwolnienia, stypendium na przekwalifikowanie jest przyznawane na wniosek tego przedsiębiorstwa.
3. W okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie pracownik jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy oraz przysługuje mu bezpłatna pomoc w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy realizowanego przez GAP oraz jednorazowe bezpłatne szkolenie.
4. W okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie pracownik otrzymuje 100% miesięcznego wynagrodzenia obliczanego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, otrzymywanego przed dniem przyznania stypendium, pomniejszonego o kwotę odpowiadającą kwocie składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez ubezpieczającego.
5. Przepis art. 9 ust. 6 stosuje się do wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 4.
6. W przypadku przerwania przez pracownika jednorazowego bezpłatnego szkolenia, bez uzasadnionej przyczyny, przedsiębiorstwo górnicze rozwiązuje z pracownikiem stosunek pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika.
7. W przypadku podjęcia przez pracownika, korzystającego ze stypendium na przekwalifikowanie, zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa, o którym mowa w art. 13 lub w art. 14, po zakończeniu jednorazowego bezpłatnego szkolenia, a przed upływem 6-miesięcznego okresu wymienionego w ust. 1, okres korzystania ze stypendium ulega odpowiedniemu skróceniu; przepis art. 8 ust. 3 stosuje się.
8. Na wniosek pracownika korzystającego ze stypendium na przekwalifikowanie, okres korzystania ze stypendium może ulec odpowiedniemu skróceniu, pod warunkiem, że nastąpi to po zakończeniu jednorazowego bezpłatnego szkolenia; przepis art. 8 ust. 3 stosuje się.

Art. 11.

Przedsiębiorstwo górnicze przyznające pracownikowi świadczenie górnicze, a także stypendium na przekwalifikowanie, jest obowiązane od wynagrodzeń, o których mowa w art. 9 ust. 5 i 14 oraz art. 10 ust. 4, dokonywać wpłat składek na ubezpieczenia społeczne: emerytalne i rentowe, a także zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, składek na ubezpieczenie zdrowotne oraz składek płaconych na Fundusz Pracy oraz Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości i na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Art. 12.

1. Pracownik przedsiębiorstwa górniczego zatrudniony na powierzchni, który skorzystał ze stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a, i ukończył szkolenie, ma prawo do ubiegania się o pożyczkę, o której mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. c, na preferencyjnych warunkach w celu podjęcia działalności gospodarczej.
2. Wysokość pożyczki, o której mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 20 000 zł.
3. Pożyczka jest udzielana przez lokalne albo regionalne instytucje finansowe ze środków pochodzących z budżetu państwa lub z innych źródeł finansowania.
4. Pożyczka może być umorzona w całości lub części przez lokalne albo regionalne instytucje finansowe na wniosek byłego pracownika przedsiębiorstwa górniczego, pod warunkiem podjęcia działalności gospodarczej w terminie do 6 miesięcy od dnia rozwiązania stosunku pracy z przedsiębiorstwem górniczym, po spełnieniu warunków określonych w umowie pożyczki zawartej między lokalną albo regionalną instytucją finansową a pracownikiem, o którym mowa w ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. Umorzenie, o którym mowa w ust. 4, może nastąpić:
 - 1) w wysokości 50% kwoty udzielonej pożyczki, w przypadku gdy działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 1, jest wykonywana co najmniej przez 6 miesięcy od dnia podjęcia tej działalności;
 - 2) w całości, w przypadku gdy działalność gospodarcza, o której mowa w ust. 1, jest wykonywana co najmniej przez 12 miesięcy od dnia podjęcia tej działalności.
6. Środki finansowe przeznaczone na udzielanie pożyczek oraz środki finansowe otrzymane w wyniku spłaty tych pożyczek, lokalne albo regionalne instytucje finansowe są obowiązane przeznaczyć na ich udzielanie.
7. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, tryb przyznawania i spłacania pożyczek, o których mowa w ust. 1 oraz sposób ich rozliczania, uwzględniając w szczególności sprawność i terminowość ich udzielania.

Art. 13.

1. Pracodawcy spoza górnictwa, który zatrudni byłego pracownika przedsiębiorstwa górniczego zatrudnionego na powierzchni, zwanego dalej „pracownikiem powierzchni”, z którym rozwiązano stosunek pracy, na wniosek tego pracownika z powodu likwidacji stanowiska pracy lub po skorzystaniu przez niego ze stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a, a pracownikowi temu brakowało nie więcej niż 3 lata do uzyskania uprawnień do emerytury i pracodawca zatrudni go w pełnym wymiarze czasu pracy nie krócej niż do dnia uzyskania przez niego uprawnień do emerytury, przysługuje refinansowanie kosztów wynagrodzenia tego pracownika.
2. Refinansowanie kosztów wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, przysługuje pracodawcy spoza górnictwa:

- 1) za każdy miesiąc zatrudnienia pracownika, poczynając od pierwszego miesiąca jego zatrudnienia;
 - 2) w kwocie stanowiącej 100% miesięcznego wynagrodzenia i należnych od wynagrodzenia składek, jednak nie wyższej niż 75% wynagrodzenia łącznie z należnymi składkami, obliczonego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, otrzymywanego od przedsiębiorstwa górniczego przez byłego pracownika powierzchni przed dniem rozwiązania z nim stosunku pracy
- przez okres 18 miesięcy od dnia jego zatrudnienia pod warunkiem, że zatrudnienie nastąpi przed dniem 30 czerwca 2005 r.
3. Przepis art. 9 ust. 6 stosuje się do ustalania wysokości kosztów wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2.
 4. W przypadku zatrudnienia pracownika, o którym mowa w ust. 1, po dniu 30 czerwca 2005 r., refinansowanie będzie kontynuowane przez okres krótszy niż 18 miesięcy, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2006 r.
 5. Warunkiem koniecznym do ubiegania się przez pracodawcę spoza górnictwa o refinansowanie, o którym mowa w ust. 1, jest niezaleganie z płatnościami, w dniu składania wniosku o refinansowanie, z tytułu należności publicznoprawnych dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne oraz na fundusze celowe, określonych w odrębnych przepisach.
 6. W przypadku gdy pracodawca spoza górnictwa rozwiąże stosunek pracy z pracownikiem, o którym mowa w ust. 1, z przyczyn nie dotyczących pracownika, przed dniem uzyskania przez niego uprawnień do emerytury lub zaprzestanie uiszczania składek, o których mowa w ust. 5, odpowiednio:
 - 1) w okresie pierwszych 18 miesięcy zatrudnienia, o którym mowa w ust. 2, lub w okresie, o którym mowa w ust. 4, wstrzymuje się refinansowanie, a otrzymane środki jest obowiązany zwrócić na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych dotyczących dotacji; zwrot środków następuje w terminie do 30 dni od dnia wstrzymania refinansowania;
 - 2) po okresie 18 miesięcy zatrudnienia, o którym mowa w ust. 2, lub po okresie, o którym mowa w ust. 4, otrzymane środki jest obowiązany zwrócić na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych dotyczących dotacji; zwrot środków następuje w terminie do 30 dni od dnia wstrzymania refinansowania.

Art. 14.

1. Pracodawcy spoza górnictwa, który zatrudni na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, przez okres co najmniej 24 miesięcy, byłego pracownika powierzchni, z którym przedsiębiorstwo górnicze na wniosek tego pracownika rozwiązało stosunek pracy z powodu likwidacji stanowiska pracy lub po skorzystaniu przez niego ze stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a, a pracownikowi temu brakowało więcej niż 3 lata do uzyskania uprawnień do emerytury, przysługuje refinansowanie kosztów wynagrodzenia tego pracownika.
2. Refinansowanie kosztów wynagrodzenia pracownika, o którym mowa w ust. 1, przysługuje pracodawcy spoza górnictwa:

- 1) za każdy miesiąc zatrudnienia pracownika, poczynając od pierwszego miesiąca jego zatrudnienia;
 - 2) w kwocie stanowiącej 100% miesięcznego wynagrodzenia i należnych od wynagrodzenia składek, jednak nie wyższej niż 75% wynagrodzenia łącznie z należnymi składkami, obliczonego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy, otrzymywanego od przedsiębiorstwa górniczego przez byłego pracownika powierzchni przed dniem rozwiązania z nim stosunku pracy
- przez okres 12 miesięcy od dnia jego zatrudnienia pod warunkiem, że zatrudnienie nastąpi przed dniem 1 stycznia 2006 r.
3. Przepis art. 9 ust. 6 stosuje się do ustalania wysokości kosztów wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 2.
 4. W przypadku zatrudnienia pracownika, o którym mowa w ust. 1, po dniu 1 stycznia 2006 r. refinansowanie będzie kontynuowane przez okres krótszy niż 12 miesięcy jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2006 r.
 5. Warunkiem koniecznym ubiegania się przez pracodawcę spoza górnictwa o refinansowanie, o którym mowa w ust. 1, jest niezaleganie z płatnościami, w dniu składania wniosku o refinansowanie z tytułu należności publicznoprawnych dotyczących składek na ubezpieczenia społeczne oraz na fundusze celowe, określonych w odrębnych przepisach.
 6. W przypadku gdy pracodawca spoza górnictwa rozwiąże stosunek pracy z pracownikiem, o którym mowa w ust. 1, z przyczyn nie dotyczących pracownika, przed upływem okresu 24 miesięcy lub w przypadku zaprzestania uiszczania składek, o których mowa w ust. 5, odpowiednio:
 - 1) w okresie pierwszych 12 miesięcy zatrudnienia, o którym mowa w ust. 2, lub w okresie, o którym mowa w ust. 4, wstrzymuje się refinansowanie, a otrzymane środki jest obowiązany zwrócić na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych dotyczących dotacji; zwrot środków następuje w terminie do 30 dni od dnia wstrzymania refinansowania;
 - 2) po okresie 12 miesięcy zatrudnienia, o którym mowa w ust. 2, lub po okresie, o którym mowa w ust. 4, otrzymane środki jest obowiązany zwrócić na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych dotyczących dotacji; zwrot środków następuje w terminie do 30 dni od dnia wstrzymania refinansowania.

Art. 15.

W przypadku gdy pracownik powierzchni nie skorzystał ze stypendium na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. a, a przedsiębiorstwo górnicze rozwiązało z nim stosunek pracy na jego wniosek i pracownik ten do dnia rozwiązania stosunku pracy przyjął propozycję zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa, który warunkuje zatrudnienie tego pracownika od skorzystania z refinansowania, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 1, lub finansowania kontraktu na przekwalifikowanie, wymienionego w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b, pracownikowi temu nie przysługuje odprawa pieniężna, o której mowa w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników.

Art. 16.

1. Pracodawca spoza górnictwa, o którym mowa w art. 13 ust. 1 i art. 14 ust. 1, może ubiegać się o zwrot kosztów poniesionych na zakup środków trwałych w związku z utworzeniem nowego miejsca pracy, na którym zatrudnił byłego pracownika powierzchni, w wysokości do 20 000 zł.
2. Zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 1, dokonuje przedsiębiorstwo górnicze z dotacji z budżetu państwa lub z innych źródeł finansowania na wniosek pracodawcy spoza górnictwa, który zatrudnił byłego pracownika tego przedsiębiorstwa.
3. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, zawiera:
 - 1) oznaczenie pracodawcy spoza górnictwa;
 - 2) imię i nazwisko zatrudnionego pracownika, o którym mowa w ust. 1;
 - 3) datę zawarcia z pracownikiem, o którym mowa w ust. 1, umowy o pracę;
 - 4) opis utworzonego nowego miejsca pracy wraz z kosztorysem.
4. W przypadku wystąpienia przesłanek zwrotu refinansowania, o których mowa w art. 13 ust. 6 i art. 14 ust. 6, pracodawca spoza górnictwa jest obowiązany do zwrotu przedsiębiorstwu górniczemu otrzymanej kwoty wymienionej w ust. 1, w terminie do 30 dni od dnia wystąpienia tych przesłanek; zwrot następuje na zasadach określonych w przepisach o finansach publicznych.
5. Przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane do zwrotu otrzymanych od pracodawcy spoza górnictwa środków finansowych dysponentowi tych środków, niezwłocznie po ich wpłynięciu na rachunek bankowy przedsiębiorstwa.

Art. 17.

1. Kontrakt na przekwalifikowanie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 2 lit. b, może być udzielony przez pracodawcę spoza górnictwa byłemu pracownikowi powierzchni, który nie skorzystał ze stypendium na przekwalifikowanie, z którym przedsiębiorstwo górnicze rozwiązało stosunek pracy na wniosek pracownika.
2. Pracownik, o którym mowa w ust. 1, w okresie pierwszych trzech miesięcy zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa, jest zwolniony z obowiązku świadczenia pracy i jest obowiązany w tym okresie odbyć jednorazowe bezpłatne szkolenie; pracownikowi temu wypłacane jest przez pracodawcę spoza górnictwa wynagrodzenie ustalone zgodnie z ust. 4.
3. Pracodawcy spoza górnictwa przysługuje refinansowanie kosztów jednorazowego bezpłatnego szkolenia i wypłacanego wynagrodzenia pracownikowi wymienionemu w ust. 1.
4. Refinansowanie, o którym mowa w ust. 3, przysługuje pracodawcy spoza górnictwa w wysokości 100% miesięcznego wynagrodzenia pracownika i należnych od tego wynagrodzenia składek, jednak nie większej niż 75% wynagrodzenia łącznie z należnymi składkami, obliczonego jak wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy otrzymywane przez byłego pracownika przedsiębiorstwa górniczego przed rozwiązaniem z nim stosunku pracy.

5. Przepis art. 9 ust. 6 stosuje się odpowiednio do ustalania wysokości kosztów wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 4.
6. Po zakończeniu kontraktu na przekwalifikowanie przepisy:
 - 1) art. 13 ust. 4-6 stosuje się odpowiednio w przypadku zatrudnienia pracownika, któremu brakowało nie więcej niż 3 lata do uzyskania uprawnień do emerytury;
 - 2) art. 14 ust. 4-6 stosuje się odpowiednio w przypadku zatrudnienia pracownika, któremu brakowało więcej niż 3 lata do uzyskania uprawnień do emerytury.

Art. 18.

1. GAP, w ramach wykonywanych zadań zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki:
 - 1) wykonuje analizy możliwości uzyskania odpowiedniego zatrudnienia dla pracowników zgłaszanych przez przedsiębiorstwa górnicze oraz potrzeb w zakresie szkoleń tych pracowników w celu dostosowania ich kwalifikacji do potrzeb pracodawców spoza górnictwa albo kwalifikacji, które będą wykorzystane przy podjęciu działalności gospodarczej;
 - 2) pozyskuje oferty pracy dla pracowników wymienionych w pkt 1;
 - 3) udziela pracodawcom informacji o możliwościach i warunkach zatrudnienia pracowników wymienionych w pkt 1;
 - 4) inspiruje i organizuje kontakty pracowników wymienionych w pkt 1, z pracodawcami;
 - 5) przedstawia pracownikom wymienionym w pkt 1 propozycje zatrudnienia oraz informuje ich o przysługujących im prawach i obowiązkach;
 - 6) prowadzi doradztwo zawodowe dla pracowników, o których mowa w pkt 1, diagnozuje ich potrzeby szkoleniowe oraz określa kierunki szkoleń;
 - 7) wyłania, z zachowaniem odpowiednich przepisów, instytucje szkolące;
 - 8) realizuje inne zadania uzgodnione z przedsiębiorstwami górnictwa oraz pracodawcami spoza górnictwa, z zakresu restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych.
2. GAP, może zaproponować korzystającemu ze świadczenia górnictwa podjęcie zatrudnienia u pracodawcy spoza górnictwa wykonującego prace w zakresie likwidacji kopalń, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym w trakcie likwidacji kopalń i po zakończeniu ich likwidacji, usuwania szkód górniczych wywołanych ruchem zakładu górnictwa i szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów oraz podejmującego działania po zakończeniu likwidacji kopalń, działającego na rzecz przedsiębiorstwa górnictwa, o którym mowa w art. 27 ust. 1.
3. O podjęciu zatrudnienia przez korzystającego ze świadczenia górnictwa GAP niezwłocznie powiadamia przedsiębiorstwo górnicze, które udzieliło tego świadczenia.

Art. 19.

1. Pracownicy zatrudnieni pod ziemią i w zakładach przeróbki mechanicznej węgla kamiennego w kopalniach częściowo lub całkowicie likwidowanych, którzy nie skorzystają z uprawnienia, o którym mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1, otrzymają od przedsiębiorstwa górniczego propozycję pracy na czas nieokreślony w kopalniach czynnych.
2. Pracownikom, o których mowa w ust. 1, w przypadku zmiany pracodawcy, nie przysługuje odprawa, o której mowa w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

Art. 20.

1. Byłemu pracownikowi kopalni całkowicie likwidowanej uprawnionemu do bezpłatnego węgla, który uzyskał lub uzyska emeryturę lub rentę przed dniem 1 stycznia 2007 r., wypłacany jest przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, ze środków budżetowych, oprócz emerytury lub renty, ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla.
2. Ekwiwalent pieniężny, o którym mowa w ust. 1, może otrzymać osoba, która w dniu wejścia w życie ustawy pobierała bezpłatny węgiel w naturze lub pobierała z tego tytułu ekwiwalent u pracodawcy objętego restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego, albo osoba, która na emeryturę lub rentę przeszła po dniu wejścia ustawy w życie od takiego pracodawcy. Wysokość ekwiwalentu stanowi iloczyn ilości węgla objętego uprawnieniem, która nie może być wyższa niż 3 Mg węgla kamiennego rocznie, i przeciętnej średniorocznej ceny zbytu węgla, o której mowa w ust. 4.
3. Warunkiem otrzymania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przez osobę, o której mowa w ust. 1 i 2, jest złożenie pracodawcy pisemnego oświadczenia o rezygnacji z prawa do pobierania deputatu węglowego w naturze.
4. W przypadku gdy prawo do bezpłatnego węgla wynika z górniczej renty rodzinnej - wszystkim osobom do niej uprawnionym przysługuje łącznie jeden ekwiwalent. W razie podziału renty rodzinnej ekwiwalent ulega podziałowi w częściach równych, odpowiednio do liczby uprawnionych.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki, w terminie do dnia 20 stycznia każdego roku, ustala i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, przeciętną średnioroczną cenę zbytu 1 Mg węgla kamiennego w asortymencie Orzech II, z roku poprzedzającego rok, w którym ekwiwalent pieniężny z tytułu bezpłatnego węgla ma być wypłacany, skorygowaną o przewidywany wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na rok planowany.

Art. 21.

W przypadku ogłoszenia upadłości przedsiębiorstwa górniczego albo podjęcia decyzji o likwidacji przedsiębiorstwa górniczego obowiązek wypłacania świadczeń, o których mowa w niniejszym rozdziale, a także świadczeń wymienionych w art. 43, a

także rent wyrównawczych oraz deputatów węglowych przysługujących z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przejmują jednostka organizacyjna wskazana przez ministra właściwego do spraw gospodarki, w drodze rozporządzenia. Wydając rozporządzenie minister właściwy do spraw gospodarki, bierze pod uwagę możliwość sprawnej realizacji obowiązku nałożonego na tę jednostkę.

Art. 22.

1. Przedsiębiorstwo górnicze jest obowiązane do dnia 31 grudnia 2006 r. nie zatrudniać nowych pracowników, z wyjątkiem:
 - 1) pracowników przedsiębiorstw górniczych, którzy nie skorzystali ze świadczeń, o których mowa w art. 8 ust. 1 pkt 1 i 2 lit. a i b oraz świadczeń, o których mowa w art. 43 ust. 1;
 - 2) absolwentów szkół specjalistycznych, w stosunku do których przed dniem wejścia w życie ustawy podjęto zobowiązania o ich zatrudnieniu.
2. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się możliwość zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych:
 - 1) pracowników innych niż określonych w ust. 1, po uzyskaniu zgody rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej;
 - 2) byłych pracowników tych przedsiębiorstw, którzy utracili prawo do pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy w tym przedsiębiorstwie, jeżeli ich stan zdrowia pozwala na wykonywanie pracy na stanowisku zajmowanym przed wypadkiem oraz będą mogli nabyć prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2007 r.
3. Zgoda, o której mowa w ust. 2 pkt 1, nie jest wymagana w przypadku zatrudnienia członków zarządu.

Art. 23.

Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) szczegółowe zasady i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji przeznaczonych na restrukturyzację zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych;
 - 2) szczegółowe zasady i tryb przyznawania, wypłacania i refinansowania wynagrodzeń i innych świadczeń, o których mowa w ustawie;
 - 3) szczegółowe zasady cofnięcia lub czasowego wstrzymania wypłaty przyznanej dotacji budżetowej;
 - 4) szczegółowe zasady przyznawania ekwiwalentu pieniężnego z tytułu prawa do bezpłatnego węgla oraz wypłacania tego ekwiwalentu, a także szczegółowe zasady refundowania kosztów deputatu węglowego w naturze oraz rent wyrównawczych
- biorąc pod uwagę rodzaje uprawnień, na finansowanie których będzie przyznana dotacja.

Rozdział 4

Likwidacja kopalń węgla kamiennego

Art. 24.

1. Likwidacja kopalni polega na zaprzestaniu wydobycia węgla kamiennego i likwidacji zakładu górniczego.
2. Właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego podejmuje decyzję o likwidacji kopalni określając:
 - 1) zakres likwidacji kopalni;
 - 2) termin rozpoczęcia likwidacji kopalni;
 - 3) termin zakończenia wydobycia węgla kamiennego;
 - 4) termin zakończenia likwidacji kopalni;
 - 5) osobę likwidatora.
3. Do likwidacji zakładu górniczego oraz zadań wykonywanych po zakończeniu jego likwidacji stosuje się przepisy art. 80-82a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze.

Art. 25.

1. W przypadku podjęcia decyzji o likwidacji kopalni likwidator, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 5, jest obowiązany opracować program socjalny likwidowanej kopalni, zwany dalej „programem socjalnym”, nie później niż na 60 dni przed dniem zakończenia wydobycia węgla w tej kopalni.
2. Program socjalny, po zaopiniowaniu przez związki zawodowe działające w likwidowanej kopalni oraz przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, na terenie której zlokalizowana jest ta kopalnia, zatwierdza właściwy organ przedsiębiorstwa górniczego. Opinię przedkłada się w terminie 30 dni od dnia otrzymania programu socjalnego.
3. Program socjalny zawiera:
 - 1) propozycje zatrudnienia pracowników likwidowanej kopalni, o których mowa w art. 19 ust. 1;
 - 2) rodzaje uprawnień osłonowych i aktywizujących, którymi zostaną objęci pracownicy likwidowanej kopalni.

Art. 26.

1. Likwidowana kopalnia może być zbyta na rzecz przedsiębiorstwa górniczego, o którym mowa w art. 27 ust. 1.
2. Przychody z tytułu nabycia likwidowanej kopalni przez przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w art. 27 ust. 1, nie stanowią przychodu w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych oraz pomniejszają podstawę ustalania wysokości wpłaty z zysku nali-

czoną na podstawie ustawy z dnia 1 grudnia 1995 r. o wpłatach z zysku przez jednoosobowe spółki Skarbu Państwa.

Art. 27.

1. Czynności związane z prowadzeniem likwidacji kopalń, zagospodarowywaniem majątku likwidowanych kopalń, zbędnego majątku przedsiębiorstw górniczych, tworzeniem nowych miejsc pracy w szczególności dla pracowników likwidowanych kopalń, wykonuje przedsiębiorstwo górnicze, jeżeli przedmiotem działalności tego przedsiębiorstwa jest wyłącznie wykonywanie tych czynności.
2. Przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w ust. 1, przejmuje zobowiązania zlikwidowanych: Kopalni Węgla Kamiennego „Jan Kanty” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Porąbka-Klimontów” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Sosnowiec” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Żory” S.A., Wałbrzyskich Kopalń Węgla Kamiennego, Kopalni Węgla Kamiennego „Nowa Ruda”, z tytułu szkód spowodowanych ruchem zakładów górniczych tych przedsiębiorstw, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów; środki na finansowanie tych zobowiązań pochodzą z budżetu państwa.
3. Przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w ust. 1, zwalnia się z obowiązku zapłaty bieżących wpłat, opłat i kar wobec Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu należnych wpłat oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu właściwych opłat i kar, w części dotyczących tych funduszy, z wyjątkiem opłat i kar stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego.
4. Przedsiębiorstwo górnicze, o którym mowa w ust. 1, finansuje likwidację kopalń ze środków budżetu państwa, funduszu likwidacji kopalń, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze oraz innych źródeł finansowania.
5. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i tryb przyznawania oraz sposób wykorzystania dotacji z budżetu państwa przeznaczonej na finansowanie likwidacji kopalń, zabezpieczenia kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po likwidacji kopalń, naprawiania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, działań wykonywanych po zakończeniu likwidacji oraz szczegółowe warunki powodujące cofnięcie lub czasowe wstrzymanie wypłaty przyznanej dotacji budżetowej, biorąc pod uwagę tryb rozliczania przyznanej dotacji.

Rozdział 5

Restrukturyzacja organizacyjna

Art. 28.

1. Kompetencje ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa określone w art. 2 pkt 5 oraz w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa (Dz.U. Nr 106, poz. 493, z późn. zm.⁸⁾) w odniesieniu do przedsiębiorstw górniczych, z wyjątkiem Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A, a także w odniesieniu do Centrali Zbytu Węgla „Węglózbyt” S.A. w Katowicach i „Węglokoks” S.A. w Katowicach, wykonuje, do dnia 31 grudnia 2006 r. minister właściwy do spraw gospodarki.
2. Prywatyzacji przedsiębiorstw górniczych dokonuje minister właściwy do spraw Skarbu Państwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki.
3. Do prywatyzacji Kompanii Węglowej S.A. stosuje się przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji (Dz.U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 i Nr 240, poz. 2055 oraz z 2003 r. Nr 60, poz. 535 i Nr 90, poz. 844).

Art. 29.

1. Pracownikom przedsiębiorstw górniczych, które dokonały zbycia przedsiębiorstwa na rzecz Kompanii Węglowej S.A., przysługuje prawo do nieodpłatnego nabycia akcji Kompanii Węglowej S.A., w rozumieniu przepisów ustawy wymienionej w art. 28 ust. 3, z chwilą jej prywatyzacji.
2. Liczbę akcji przeznaczonych dla uprawnionych pracowników, o których mowa w ust. 1, określa się według stanu na dzień 31 stycznia 2003 r.

Rozdział 6**Szczególne uprawnienia gmin górniczych****Art. 30.**

W latach 2004-2006 gminę górniczą zwalnia się z wpłat do budżetu państwa przeznaczonych na zwiększenie subwencji ogólnej od przypadającej jej części opłaty eksploatacyjnej od przedsiębiorstwa górniczego.

Art. 31.

1. Gmina górnicza ma prawo do otrzymania kredytu na warunkach preferencyjnych na finansowanie inwestycji wspierających tworzenie nowych miejsc pracy.
2. Kredytu, o którym mowa w ust. 1, udziela Bank Gospodarstwa Krajowego, zwany dalej „Bankiem”, na zasadach określonych w umowie zawartej między Bankiem a ministrem właściwym do spraw gospodarki.
3. Kredyt na cele, o których mowa w ust. 1, jest objęty dopłatą ze środków budżetowych, w wysokości określonej w ustawie budżetowej.

⁸⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 106, poz. 673, Nr 115, poz. 741 i Nr 141, poz. 943, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, z 2001 r. Nr 4, poz. 26 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253 i Nr 240, poz. 2055.

4. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia:
- 1) szczegółowe zasady i tryb udzielania oraz spłacania kredytu, a także stosowania karencji i umarzania kredytu, o którym mowa w ust. 1;
 - 2) warunki i tryb rozliczeń z tytułu dopłat do kredytów, o których mowa w ust. 3;
 - 3) zasady zawarcia umowy między Bankiem a ministrem właściwym do spraw gospodarki
- biorąc pod uwagę udział środków własnych na realizację zadania.

Rozdział 7

Źródła i zasady finansowania restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego

Art. 32.

1. W każdym roku budżetowym Rada Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki, w projekcie ustawy budżetowej określi dotacje na finansowanie:
- 1) do dnia 31 grudnia 2006 r. - zadań dotyczących likwidacji kopalń oraz zadań wykonywanych po zakończeniu likwidacji kopalń;
 - 2) zadań związanych z:
 - a) zabezpieczeniem kopalń sąsiednich przed zagrożeniem wodnym, gazowym oraz pożarowym w trakcie i po zakończeniu likwidacji kopalń,
 - b) naprawianiem szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego, w tym szkód powstałych w wyniku reaktywacji starych zrobów, w tym zobowiązania zlikwidowanych zakładów górniczych przedsiębiorstw: Kopalni Węgla Kamiennego „Jan Kanty” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Porąbka-Klimontów” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Saturn” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Sosnowiec” S.A., Kopalni Węgla Kamiennego „Żory” S.A., Wałbrzyskich Kopalń Węgla Kamiennego, Kopalni Węgla Kamiennego „Nowa Ruda”,
 - c) ochroną zabytków techniki górniczej;
 - 3) zadań związanych z tworzeniem nowych miejsc pracy;
 - 4) zadań GAP;
 - 5) kosztów restrukturyzacji zatrudnienia i roszczeń pracowniczych wynikających z ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2;
 - 6) kosztów restrukturyzacji zatrudnienia i roszczeń pracowniczych, w tym:
 - a) do dnia 31 grudnia 2006 r. - instrumentów osłonowych i aktywizująco-adaptacyjnych przysługujących pracownikom oraz byłym pracownikom przedsiębiorstw górniczych,
 - b) do dnia 31 grudnia 2006 r. - rent wyrównawczych przysługujących od kopalń całkowicie likwidowanych,

- c) do dnia 31 grudnia 2006 r. - deputatów węglowych dla emerytów i rencistów z kopalń całkowicie likwidowanych,
 - d) do dnia 31 grudnia 2004 r. kosztów Górniczego Pakietu Socjalnego poniesionych przez Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych;
 - 7) do dnia 31 grudnia 2004 r. - kosztów refundacji składek na ubezpieczenia społeczne, Funduszu Pracy i Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych pracodawcom spoza górnictwa, którzy zatrudniali byłych pracowników przedsiębiorstwa górniczego, również wypłacanych przez przedsiębiorstwa górnicze;
 - 8) aż do wygaśnięcia - ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych, wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
 - 9) aż do wygaśnięcia - kosztów obsługi wypłat ekwiwalentów pieniężnych z tytułu prawa do bezpłatnego węgla przysługującego emerytom i rencistom z kopalń całkowicie likwidowanych wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych;
 - 10) do dnia 31 grudnia 2008 r. - monitoringu procesów restrukturyzacyjnych górnictwa węgla kamiennego oraz innych zleceń ministra właściwego do spraw gospodarki związanych z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego;
 - 11) do dnia 31 grudnia 2006 r. - dopłat do preferencyjnych kredytów, o których mowa w art. 31;
 - 12) świadczeń, o których mowa w art. 43.
2. Dysponentem dotacji, o której mowa w ust. 1, jest minister właściwy do spraw gospodarki.
 3. Podstawą przyznania dotacji budżetowej na realizację zadań określonych w ustawie jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki a właściwym przedsiębiorstwem górniczym albo umowa zawarta z przedsiębiorcą realizującym zadania określone w ustawie.
 4. Dotacje wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi do budżetu państwa w trybie określonym w przepisach o finansach publicznych.
 5. Podstawą realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, jest umowa zawarta między ministrem właściwym do spraw gospodarki a Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Art. 33.

Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. prowadzi monitoring i wykonuje, na zlecenie ministra właściwego do spraw gospodarki, czynności związane z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego dotyczące:

- 1) sposobu wykorzystania środków budżetu państwa oraz udzielanej pomocy publicznej, w tym restrukturyzacji zadłużenia;

- 2) procesu likwidacji zakładów górniczych i usuwania szkód wywołanych ruchem zakładu górniczego;
- 3) zmian stanu zatrudnienia w górnictwie węgla kamiennego, w tym wykorzystania instrumentów osłonowych i aktywizujących oraz prowadzenie rejestru pracowników, którzy skorzystali z tych uprawnień, a także rejestru pracodawców spoza górnictwa korzystających z instrumentów aktywizujących;
- 4) innych prac związanych z restrukturyzacją górnictwa węgla kamiennego zleconych przez ministra właściwego do spraw gospodarki; w realizacji zadań zleconych Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. może zlecać wykonanie zadań innym przedsiębiorcom albo jednostkom.

Rozdział 8

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 34.

W ustawie z dnia 29 grudnia 1993 r. o ochronie roszczeń pracowniczych w razie niewypłacalności pracodawcy (Dz.U. z 2002 r. Nr 9, poz. 85, Nr 127, poz. 1088, Nr 155, poz. 1287 i Nr 199, poz. 1673) w art. 10 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Fundusz może odstąpić w całości lub w części od dochodzenia zwrotu naliczonych i niespłaconych odsetek od nieterminowych płatności, w przypadku całkowitej spłaty Funduszowi należności głównej. Dysponent Funduszu może upoważnić Dyrektora Krajowego Biura Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, o którym mowa w art. 12 ust. 5, do wykonywania tych czynności. W odniesieniu do należności głównych spłaconych ze środków budżetu państwa spłata naliczonych odsetek ulega umorzeniu z mocy ustawy.”.

Art. 35.

W ustawie z dnia 14 grudnia 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (Dz.U. z 2003 r. Nr 58, poz. 514, Nr 90, poz. 844, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268, Nr 137, poz. 1302 i Nr 166, poz. 1608) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 16 w ust. 10 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) otrzymuje świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym, górniczy zasiłek socjalny przewidziane w odrębnych przepisach;”;

2) w art. 18 w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) bezrobotnym, pracownikom w okresie wypowiedzenia zwalnianym z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz poszukującym pracy otrzymującym świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym, górniczy zasiłek socjalny, przewidziane w odrębnych przepisach na podjęcie pozarolniczej działalności lub działalności rolniczej, z wyjątkiem zakupu ziemi.”;

3) w art. 27 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

- „5) otrzymał przewidziane w odrębnych przepisach świadczenie w postaci jednorazowego ekwiwalentu pieniężnego za urlop górniczy, jednorazowej odprawy socjalnej, zasiłkowej, pieniężnej po zasiłku socjalnym, jednorazowej odprawy warunkowej lub pieniężnej bezwarunkowej;”;
- 4) w art. 30 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Przepisy ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 3 stosuje się odpowiednio do okresu pobierania świadczeń socjalnych przysługujących na urlopie górniczym, górniczych zasiłków socjalnych, okresu uprawnienia do świadczenia górniczego lub okresu stypendium na przekwalifikowanie - przewidzianych w odrębnych przepisach.”;
- 5) w art. 53 w ust. 1 w pkt 1 lit. f otrzymuje brzmienie:
- „f) otrzymujące świadczenie socjalne przysługujące na urlopie górniczym, górniczy zasiłek socjalny lub wynagrodzenie przysługujące w okresie świadczenia górniczego, stypendium na przekwalifikowanie lub kontraktu szkoleniowego, przewidziane w odrębnych przepisach.”.

Art. 36.

W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887, z późn. zm.⁹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 6 w ust. 1 pkt 20 otrzymuje brzmienie:
- „20) osobami pobierającymi świadczenia socjalne wypłacane w okresie urlopu oraz osobami pobierającymi zasiłek socjalny wypłacany na czas przekwalifikowania zawodowego i poszukiwania nowego zatrudnienia, a także osobami pobierającymi wynagrodzenie przysługujące w okresie korzystania ze świadczenia górniczego, kontraktu na przekwalifikowanie albo w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie, wynikające z odrębnych przepisów lub układów zbiorowych pracy.”;
- 2) w art. 13 pkt 14 otrzymuje brzmienie:
- „14) osoby, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 20 - od dnia nabycia prawa do świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego, wynagrodzenia przysługującego w okresie świadczenia górniczego, kontraktu na przekwalifikowanie lub w okresie stypendium na przekwalifikowanie do dnia utraty tego prawa.”;
- 3) w art. 18 w ust. 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
- „4) osób, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 20 - stanowi kwota świadczenia socjalnego, zasiłku socjalnego lub wynagrodzenia przysługującego

⁹⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1998 r. Nr 162, poz. 1118 i 1126, z 1999 r. Nr 26, poz. 228, Nr 60, poz. 636, Nr 72, poz. 802, Nr 78, poz. 875 i Nr 110, poz. 1256, z 2000 r. Nr 9, poz. 118, Nr 95, poz. 1041, Nr 104, poz. 1104 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 39, poz. 459, Nr 72, poz. 748, Nr 100, poz. 1080, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 130, poz. 1452 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 155, poz. 1287, Nr 169, poz. 1387, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 65, poz. 595, Nr 135, poz. 1268, Nr 149, poz. 1450, Nr 166, poz. 1609 i Nr 170, poz. 1651.

w okresie świadczenia górniczego, kontraktu na przekwalifikowanie lub w okresie stypendium na przekwalifikowanie,”.

Art. 37.

W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118, z późn. zm.¹⁰⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Na równi z okresami pracy górniczej określonej w ust. 1 traktuje się okres urlopu górniczego do 5 lat oraz okres świadczenia górniczego do 3 lat, przewidzianych w odrębnych przepisach.”;

2) w art. 48 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury na podstawie ust. 1 uwzględnia się również, w wymiarze do 5 lat, okres urlopu górniczego oraz okres świadczenia górniczego do 3 lat, o których mowa w art. 36 ust. 2.”.

Art. 38.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o podatku od czynności cywilnoprawnych (Dz.U. Nr 86, poz. 959 i Nr 103, poz. 1099, z 2001 r. Nr 100, poz. 1085, z 2002 r. Nr 121, poz. 1031 i Nr 199, poz. 1672 oraz z 2003 r. Nr 80, poz. 721) w art. 9 dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) których przedmiotem są rzeczy lub prawa majątkowe likwidowanej kopalni w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2003 r. o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003-2006 (Dz.U. Nr ..., poz. ...).”.

Art. 39.

W ustawie z dnia 23 stycznia 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz.U. Nr 45, poz. 391, Nr 73, poz. 660, Nr 96, poz. 874, Nr 122, poz. 1143, Nr 128, poz. 1176, Nr 135, poz. 1268 i Nr 166, poz. 1609) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 w ust. 1 w pkt 1 lit. h otrzymuje brzmienie:

„h) osobami pobierającymi świadczenie socjalne wypłacane w okresie urlopu oraz osobami pobierającymi zasiłek socjalny wypłacany na czas przekwalifikowania zawodowego i poszukiwania nowego zatrudnienia, a także osobami pobierającymi wynagrodzenie przysługujące w okresie

¹⁰⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968 Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498, Nr 135, poz. 1268 i Nr 166, poz. 1609.

korzystania ze świadczenia górniczego, kontraktu na przekwalifikowanie albo w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie, wynikające z odrębnych przepisów lub układów zbiorowych pracy,”;

2) w art. 27 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Za osobę pobierającą świadczenie socjalne wypłacane w okresie urlopu lub zasiłek socjalny wypłacany na czas przekwalifikowania zawodowego i poszukiwania nowego zatrudnienia, osobę pobierającą wynagrodzenie przysługujące w okresie korzystania ze stypendium na przekwalifikowanie składkę jako płatnik oblicza, pobiera z dochodu ubezpieczonego i odprowadza podmiot wypłacający świadczenie, zasiłek lub wynagrodzenie.”.

Rozdział 9

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 40.

1. Z dniem wejścia w życie ustawy Kompania Węglowa S.A. przejmuje, w rozumieniu art. 519 § 1 Kodeksu cywilnego, zobowiązania spółek węglowych wobec gmin oraz zobowiązania cywilnoprawne, związane z działalnością przedsiębiorstw zbytych na jej rzecz.
2. Spółki węglowe, których zobowiązania przejęła na podstawie ust. 1 Kompania Węglowa S.A., przeniosą na Kompanię Węglową S.A. własność majątku, który nie mógł być zbyty wraz z przedsiębiorstwem spółki na rzecz Kompanii Węglowej S.A. w związku z ustanowionymi przez wierzycieli zabezpieczeniami na tym majątku.

Art. 41.

Czynności prawne związane z nabyciem przedsiębiorstwa, podjęte przez Kompanię Węglową S.A. na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych (Dz.U. Nr 238, poz. 2020) są czynnościami prawnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 42.

Postępowania wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy na podstawie art. 25 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o warunkach dopuszczalności i nadzorowaniu pomocy publicznej dla przedsiębiorców (Dz.U. Nr 141, poz. 1177 i z 2003 r. Nr 159, poz. 1537) w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 40 ust. 1, podlegają umorzeniu z mocy prawa.

Art. 43.

1. Świadczenia osłonowe i aktywizujące przyznane przed dniem wejścia w życie ustawy pracownikom i byłym pracownikom przedsiębiorstw górniczych i przedsiębiorstw robót górniczych prowadzących roboty górnicze pod ziemią związane z budową, utrzymaniem lub likwidacją zakładu górniczego z tytułu restrukturyzacji zatrudnienia, na podstawie ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2, są wypłacane na dotychczasowych zasadach.
2. Korzystając ze świadczeń osłonowych i aktywizujących, o których mowa w ust. 1, ma prawo do korzystania z uznaniowych świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.
3. Wysokość odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 1996 r. Nr 70, poz. 335, z późn. zm.¹¹⁾), wynosi na jedną osobę przebywającą na urlopie górniczym 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, o którym mowa w art. 21 ust. 2 tej ustawy.
4. Pracodawcom spoza górnictwa, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy zatrudnili byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych, koszty refundacji składek na ubezpieczenia społeczne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych finansowane będą z dotacji z budżetu państwa na dotychczasowych zasadach.

Art. 44.

1. Świadczenie socjalne przyznane na podstawie art. 23 ust. 1 ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2, jest waloryzowane kwartalnie według wskaźnika, o którym mowa w ust. 2, z tym że kwota tego świadczenia nie może być niższa od kwoty wypłacanej w miesiącu poprzedzającym waloryzację.
2. Wskaźnik wzrostu przeciętnych wynagrodzeń na kolejny kwartał ustala się jako stosunek, obciążającego koszty, przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia pracowników wszystkich kopalń węgla kamiennego zatrudnionych pod ziemią, z ostatniego kwartału przed kwartałem, na który wskaźnik jest ustalony, do analogicznego miesięcznego wynagrodzenia za kwartał przedostatni. Do tego wynagrodzenia nie wlicza się nagród rocznych, odpraw pieniężnych przyznawanych w związku z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, nagród jubileuszowych i innych wypłat o charakterze jednorazowym.
3. Waloryzacja świadczenia socjalnego dla pracownika, któremu przyznano urlop górniczy w danym kwartale, rozpoczyna się od następnego kwartału.
4. Wskaźnik wzrostu przeciętnych wynagrodzeń, o którym mowa w ust. 2, ustala minister właściwy do spraw gospodarki i ogłasza, w formie obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.
5. Przepisy ust. 1-4 stosuje się odpowiednio do waloryzacji zasiłku socjalnego, przyznanego na podstawie art. 23 ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2.

¹¹⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1996 r. Nr 118, poz. 561, Nr 139, poz. 647, Nr 147, poz. 686, z 1997 r. Nr 82, poz. 518, Nr 121, poz. 770, z 1998 r. Nr 75, poz. 486, Nr 113, poz. 717, z 2002 r. Nr 135, poz. 1146.

Art. 45.

Przepisy art. 20, art. 23 pkt 4, art. 32 ust. 1 pkt 8 i 9 oraz ust. 5 stosuje się do ekwiwalentów pieniężnych przyznawanych i wypłacanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2.

Art. 46.

Osobie, której na podstawie przepisów ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2 udzielono urlopu górniczego, przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej bez względu na wiek uwzględnia się okresy, o których mowa w art. 54 ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2, o ile łącznie z urlopem górniczym osoba ta spełnia warunki do emerytury.

Art. 47.

1. Osoba, która korzysta z urlopu górniczego i zasiłku socjalnego przyznanego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy na podstawie ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2 traci przyznane jej uprawnienia, jeżeli w okresie korzystania z nich podjęła pracę pod ziemią lub u pracodawcy uprawnionego przed dniem 31 grudnia 2002 r. do ich przyznawania, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, nie traci przyznanego uprawnienia w przypadku zatrudnienia jej w przedsiębiorstwie górniczym albo w przedsiębiorstwie robót górniczych na okres umożliwiający po zakończeniu urlopu górniczego nabycie uprawnień do emerytury.

Art. 48.

1. Przy ustalaniu prawa do emerytury górniczej na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 162, poz. 1118 z późn. zm.¹²⁾) na podstawie wniosków złożonych do dnia 31 grudnia 2003 r., do okresów pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 48 ust. 1 tej ustawy, zalicza się, z zastrzeżeniem ust. 2:
 - 1) okresy czynnej służby wojskowej, poprzedzonej pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pod warunkiem podjęcia takiej pracy w ciągu 30 dni od dnia zakończenia tej służby;
 - 2) okresy niezdolności do pracy z powodu choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną, za które wypłacone zostało wynagrodzenie lub zasiłek chorobowy;

¹²⁾ Zmiany ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1999 r. Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 774, Nr 72, poz. 801 i poz. 802 i Nr 106, poz. 1215, z 2000 r. Nr 2, poz. 26, Nr 9, poz. 118, Nr 19, poz. 238, Nr 56, poz. 678 i Nr 84, poz. 948, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 27, poz. 298, Nr 85, poz. 924, Nr 89, poz. 968, Nr 111, poz. 1194 i Nr 154, poz. 1792, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 199, poz. 1673, Nr 200, poz. 1679, Nr 240, poz. 2054 i Nr 241, poz. 2074 oraz z 2003 r. Nr 56, poz. 498 i Nr 135, poz. 1268.

- 3) okresy, do czterech lat, pełnienia funkcji z wyboru w organach związku zawodowo zrzeszającego górników, poprzedzonego pracą górniczą wykonywaną pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.
2. Przy ustalaniu uprawnień do górniczej emerytury bez względu na wiek, okresy, o których mowa w ust. 1, zalicza się do okresu pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy tylko tym pracownikom, którzy posiadają co najmniej 15 lat takiej pracy i spełniają warunki określone w art. 49 ustawy, o której mowa w ust. 1.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do okresu czasu od 1 stycznia 2003 r. do dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 49.

1. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, nie później niż do dnia 30 czerwca 2004 r., minister właściwy do spraw gospodarki opracuje i przedstawi Radzie Ministrów plan:
 - 1) dostępu do złóż węgla kamiennego, z uwzględnieniem jakości oraz poziomu produkcji niezbędnej do zagwarantowania tego dostępu;
 - 2) likwidacji kopalń węgla kamiennego, z uwzględnieniem wielkości pomocy publicznej planowanej do udzielenia przedsiębiorstwom górniczym- zgodny z przepisami prawa Unii Europejskiej.
2. Minister właściwy do spraw gospodarki, uchwalony przez Radę Ministrów plan, jest obowiązany przekazać Komisji Europejskiej do dnia 31 sierpnia 2004 r.

Art. 50.

Przepisy wykonawcze wydane na podstawie ustawy wymienionej w art. 4 ust. 2 pkt 2, z wyjątkiem aktu wykonawczego wydanego na podstawie art. 3 ust. 2, zachowują moc nie dłużej niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 51.

Przepisy art. 7-22 stosuje się od dnia 1 stycznia 2004 r.

Art. 52.

Traci moc ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o dostosowaniu górnictwa węgla kamiennego do funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej oraz szczególnych uprawnieniach i zadaniach gmin górniczych.

Art. 53.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
MINISTER**

Prof. dr hab. Danuta Hübner
Min. DH - 3446 /03/DPE/ar

Warszawa, 16. 10. 2003 r.

**Pan
Zbigniew Kaniewski
Komisja Nadzwyczajna
do rozpatrzenia projektów ustaw
związanych z programem rządowym
„Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca”**

Opinia o zgodności Sprawozdania Komisji Nadzwyczajnej do rozpatrzenia projektów ustaw związanych z programem rządowym „Przedsiębiorczość – Rozwój – Praca” o rządowym projekcie ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006 oraz o zmianie niektórych ustaw (druk nr 1975), z prawem Unii Europejskiej, wyrażona na podstawie art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (DZ. U. Nr 106 poz. 49) w związku z art. 42 ust. 4 Regulaminu Sejmu, przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Minister Danutę Hübner, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej.

W związku z przedłożonym Sprawozdaniem Komisji Nadzwyczajnej (druk nr 2095), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

- I. Przedłożony projekt ustawy tworzy nowe podstawy prawne dla przeprowadzenia kompleksowej restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006 obejmujące zasady:
- restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw górniczych;
 - restrukturyzacji zatrudnienia w przedsiębiorstwach górniczych;
 - likwidacji kopalń węgla kamiennego;
 - restrukturyzacji organizacyjnej w górnictwie węgla kamiennego;

a także: szczególne uprawnienia gmin górniczych oraz źródła finansowania procesów restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego.

II. Przepisy rozdziału 2 przedłożonego projektu określają zasady restrukturyzacji finansowej zobowiązań pieniężnych przedsiębiorstw górniczych. Zgodnie z art. 5 projektu, z dniem wejścia w życie ustawy podlegają umorzeniu z mocy prawa zobowiązania pieniężne przedsiębiorstw górniczych powstałe m.in. z tytułu:

- podatków wobec budżetu państwa, należności celnych oraz wypłat z zysku na rzecz Skarbu Państwa;
- składek na ubezpieczenia społeczne w części finansowanej przez płatnika;
- wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska.

Kolejną formą pomocy publicznej przewidzianą w projekcie (w art. 27) są zwolnienia przedsiębiorstw górniczych prowadzących likwidację kopalń z bieżących wpłat, opłat i kar wobec PFRON i NFOŚiGW, a także zwrot zapłaconego podatku od towarów i usług dokonywany przez urzędy skarbowe na rzecz ww. przedsiębiorstw górniczych.

Ponadto projekt przewiduje (art. 13 i 14) udzielanie pomocy publicznej pracodawcom spoza górnictwa, zatrudniającym byłych pracowników przedsiębiorstw górniczych. Pomoc taka ma polegać na refinansowaniu ze środków budżetu państwa całości lub części wynagrodzenia zatrudnionego pracownika.

W związku z powyższym przedłożony projekt należy ocenić pod kątem zgodności z wspólnotowymi regulacjami dotyczącymi pomocy publicznej a w szczególności Rozporządzeniem nr 1407/2002 z 23 lipca 2002 r. w sprawie pomocy publicznej w sektorze węgla kamiennego (Dz. Urz. WE nr L 205 z 2.08.2002 r.).

III. Zgodnie z rozporządzeniem nr 1407/2002 pomoc publiczna w sektorze węgla kamiennego powinna pokrywać tylko koszty związane z: wydobywaniem węgla przeznaczonego do produkcji energii elektrycznej, łączonej produkcji ciepła i energii elektrycznej, produkcji koksu i paliwa do wielkich pieców hutniczych. Pomoc taka może być przeznaczona na następujące cele:

- likwidację kopalń – przy czym pomoc udzielana na ten cel musi być częścią planu zmierzającego do zamknięcia kopalni, najpóźniej do 31 grudnia 2007 r.;
- utrzymanie dostępu do zasobów węgla:

- ◆ jako pomoc inwestycyjna, na podstawie planu, który zapewnia, iż udzielona pomoc doprowadzi do opłacalności wydobycia węgla, przy czym wielkość pomocy nie może przekraczać 30% całkowitego kosztu odpowiedniej inwestycji mającej zapewnić konkurencyjność danemu przedsiębiorstwu w stosunku do węgla sprowadzanego spoza UE; pomoc taka może być udzielana do 31 grudnia 2010 r.,
 - ◆ albo operacyjna, przy czym beneficjenci pomocy działają na podstawie planu zapewnienia dostępu do zasobów węgla, a pomoc jest udzielana kopalniom o najlepszych wynikach ekonomicznych;
- pokrycie wyjątkowych kosztów wynikających z przeprowadzonej racjonalizacji lub restrukturyzacji sektora górnictwa węgla kamiennego, jednakże ww. koszty nie mogą być związane z obecną produkcją (tzw. odziedziczone zobowiązania). Zgodnie z aneksem do rozporządzenia nr 1407/2002 mogą to być m.in. następujące koszty:
- odprawy dla pracowników odchodzących na wcześniejsze emerytury;
 - przekwalifikowanie pracowników
 - deputaty węglowe;
 - dodatkowe podziemne roboty zabezpieczające wynikające z zamknięcia kopalni;
 - szkody górnicze spowodowane przez kopalnie przeznaczone do zamknięcia lub restrukturyzacji;
 - rekultywacja terenów byłych kopalni itp.

IV. Należy podkreślić, iż przedłożony projekt nie wprowadza zastrzeżenia, że pomoc publiczna udzielana w formie umorzeń należności publicznoprawnych pokrywa tylko koszty związane z wydobyciem węgla przeznaczonego do produkcji energii elektrycznej, łączonej produkcji energii elektrycznej i ciepła, itp. Ponadto projekt nie uzależnia udzielenia planowanej pomocy publicznej w ww. formie od spełnienia warunku przeznaczenia ww. pomocy na cele opisane w punkcie III niniejszego pisma, zawarte w rozporządzeniu nr 1407/2002. W związku z powyższym przedłożony projekt budzi poważne **wątpliwości co do zgodności z prawem wspólnotowym**.

- V. W odniesieniu do pomocy publicznej udzielanej na podstawie przedłożonego projektu w związku z likwidacją kopalń, należy stwierdzić iż także nie w pełni odzwierciedla ona warunki określone w rozporządzeniu nr 1407/2002. Warunki te, zawarte w art. 4 rozporządzenia, są następujące:
- jednostki otrzymujące pomoc powinny przedstawić plan zakończenia wydobycia węgla, którego termin powinien upłynąć najpóźniej 31 grudnia 2007 r.;
 - notyfikowana pomoc nie powinna przekraczać różnicy wynikającej z porównania przewidywanych kosztów wydobycia i przewidywanych dochodów ze sprzedaży węgla w stosunku rocznym;
 - pomoc nie może spowodować spadku cen węgla wydobywanego we Wspólnocie poniżej poziomu cen węgla porównywanej jakości wydobywanego w krajach trzecich;
 - pomoc nie może prowadzić do zniekształcenia konkurencji pomiędzy konsumentami węgla we Wspólnocie;
 - pomoc nie może również prowadzić do zniekształcenia konkurencji na rynku energii elektrycznej, rynku łączonej produkcji energii elektrycznej i ciepła, rynku produkcji koksu oraz rynku wyrobów stalowych.

Opiniowany projekt wprawdzie przewiduje przygotowanie – w terminie do 30 czerwca 2004 r. – planu dostępu do złóż węgla oraz zamknięcia kopalń z uwzględnieniem wielkości planowanej pomocy publicznej oraz przedłożenie ww. planów do akceptacji Komisji Europejskiej należy jednak podkreślić, iż w dalszym ciągu udzielanie pomocy związanej z likwidacją kopalń w formie zwolnień z należności publicznoprawnych wobec PFRON i NFOŚiGW nie jest w sposób jednoznaczny uzależnione od spełnienia ww. warunków określonych w rozporządzeniu nr 1407/2002.

- VI. Ponadto przedłożony projekt budzi również inne, poważne wątpliwości z punktu widzenia zgodności z prawem wspólnotowym. Udzielanie pomocy na podstawie omawianego projektu będzie miało również miejsce po przystąpieniu do Unii Europejskiej. W związku z powyższym nadzór nad ww. pomocą publiczną sprawować będzie Komisja Europejska. Znajdą więc zastosowanie przepisy Rozporządzenia nr 659/1999 w sprawie szczegółowych zasad stosowania art. 88 (TWE), zgodnie z którymi plany udzielenia wszelkiej pomocy publicznej przez państwa członkowskie muszą być notyfikowane Komisji Europejskiej, a udzielenie pomocy może nastąpić

dopiero po zaakceptowaniu przez Komisję Europejską przedłożonych planów udzielenia pomocy publicznej. W związku z powyższym **wyduje się konieczne przedłożenie omawianego projektu Komisji Europejskiej** do zaakceptowania pod kątem zgodności z wspólnotowymi zasadami udzielania pomocy publicznej w sektorze węgla kamiennego.

- VII. Należy również zwrócić uwagę na zgodność z prawem wspólnotowym pomocy publicznej udzielanej na podstawie art. 13 i 14 przedłożonego projektu, polegającej na refinansowaniu całości lub części wynagrodzenia zatrudnionego pracownika. Taki program pomocowy, również powinien być notyfikowany Komisji Europejskiej w sposób analogiczny do opisanego w punkcie VI niniejszego pisma.
- VIII. Należy stwierdzić, iż przedłożony projekt **budzi poważne wątpliwości co do zgodności z prawem wspólnotowym** ponieważ przewiduje udzielanie pomocy publicznej w postaci umorzenia należności publicznoprawnych przedsiębiorstw górniczych, bez jednoznacznego przeznaczenia tej pomocy na konkretne cele określone w rozporządzeniu 1407/2002 i opisane w punkcie III niniejszego pisma oraz dopuszcza udzielanie pomocy związanej z likwidacją kopalń bez spełnienia wszystkich warunków określonych w ww. rozporządzeniu.

Niezależnie od powyższego wniosku, w związku z przystąpieniem od 1 maja 2004 r. do UE i przejęciem przez Komisję Europejską nadzoru nad udzielaniem pomocy publicznej w Polsce, **każdy plan udzielenia pomocy publicznej w sektorze górnictwa węgla kamiennego należy przedstawić do akceptacji Komisji Europejskiej.**

- IX. **W konkluzji stwierdzam, że projekt ustawy o restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w latach 2003 – 2006 oraz o zmianie niektórych ustaw będzie zgodny z prawem Unii Europejskiej przy spełnieniu następujących warunków:**
- 1/ pomoc publiczna udzielana w formie umorzeń należności publicznoprawnych pokrywa tylko koszty związane z wydobyciem węgla przeznaczonego do produkcji energii elektrycznej, łączonej produkcji energii elektrycznej i ciepła;
 - 2/ uzależnienie udzielenia planowanej pomocy publicznej w ww. formie od spełnienia warunku przeznaczenia ww. pomocy na cele opisane w punkcie III niniejszego pisma;

3/ uzależnienie udzielenia planowanej pomocy publicznej w związku z likwidacją kopalń od spełnienia wszystkich warunków opisanych w punkcie V niniejszego pisma.

Niezależnie od spełnienia powyższych warunków, dla zapewnienia całkowitej zgodności pomocy udzielanej na podstawie przedłożonego projektu z prawem wspólnotowym, konieczne jest uzgodnienie planów udzielania ww. pomocy z Komisją Europejską oraz przekazanie projektu ustawy do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, celem zgłoszenia do Komisji Europejskiej w ramach procedury przejściowej przewidzianej w Traktacie Akcesyjnym.

Z poważaniem,

Do wiadomości:
Pan Aleksander Proksa
Sekretarz Rady Ministrów

Z. ur. Sekretarza Komitetu
Integracji Europejskiej
PODSEKRETARZ STANU

Jarosław Kietras